

ایران‌شهر

صفحه‌آرا: بهروز قلی پور

دیدگاه

برندسازی بدون ساختار شکنی

این فستیوال با تکیه بر فرهنگ بومی توانسته به فرصتی برای اشتغال‌زایی، برندسازی شهری و ارتقای سرمایه اجتماعی تبدیل شود.

پروانه گفت: «از جمله نقاط قوت این فستیوال، بهره‌گیری هوشمندانه از سرمایه فرهنگی بومی است. موسیقی جنوب، نظیر نی‌انبان و شروره، همراه با آیین‌های دریایی، محتوای اصلی این جشنواره را شکل داده‌اند. علاوه بر آن، بازنمایی خوراک، پوشش و هنرهای محلی در قالب رویدادهای متنوع، جذابیت آن را دوچندان کرده است.»

از دیدگاه او «فستیوال کوچک»، توسعه اقتصاد خلاق نیز هست؛ زیرا فروش صنایع دستی، سوغات و خدمات هنری و نیز زمینه‌ای برای ظهور استارت‌آپ‌های خلاق در حوزه‌هایی همچون گردشگری، آموزش موسیقی و تولید محتوا شده‌اند.

مدیرکل تعاون، کار و رفاه اجتماعی بوشهر ایجاد امکان شبکه‌سازی میان هنرمندان محلی با فعالان ملی و بین‌المللی، هم‌افزایی میان نهادهای فرهنگی، بخش خصوصی و سازمان‌های مردم‌نهاد را از دیگر مزایای این رویداد برشمرده است. پروانه در توضیح بیشتر درباره توسعه کارآفرینی مبتنی بر مکان گفت: «فستیوال کوچک، ظرفیت بالایی برای توسعه کارآفرینی دارد؛ زیرا از فضاهای عمومی و تاریخی شهر بهره می‌برد و می‌تواند نقش مهمی در بازآفرینی شهری ایفا کند. این فستیوال همچنین می‌تواند بوشهر را به عنوان یک مقصد فرهنگی بین‌المللی در حوزه موسیقی و آیین‌های محلی مطرح سازد. گسترش کسب‌وکارهای خلاق، تولید مستند، آلبوم، محصولات فرهنگی و حتی پوشاک و دکور سنتی، به همراه اشتغال‌زایی غیرمستقیم در بخش‌هایی چون حمل‌ونقل، غذا و بودگردی نیز از چشم‌اندازهای روشن آن است.»

مدیرکل تعاون، کار و رفاه اجتماعی بوشهر با اشاره به اینکه مردم استان بوشهر لقب پایتخت قرآنی و پایتخت مقاومت را یدک می‌کشند، یادآور شد: «انتظار می‌رود که در برگزاری رویدادهای فرهنگی و هنری، نگاه ویژه‌ای به فرهنگ اصیل بوشهری صورت گیرد تا شاهد روزی رفقا، رفته‌های ناپه‌نجار و ساختار شکنانه نباشیم. برندسازی‌ها و پیش‌بینی‌ها برای برگزاری چنین رویدادهایی، باید به‌گونه‌ای باشد که هم مردم بتوانند از حضور در این فضا استفاده کنند و هم یک رویداد فرهنگی به مخالف بودن یعنی ضدفرهنگ تبدیل شود.»

موسیقی

موسیقی بوشهر، منحصر به فرد

تجربه سال‌های اخیر نشان می‌دهد که بسیاری از افرادی که از گوشه و کنار کشور در فستیوال کوچک حضور داشته‌اند تا پیش از این درباره موسیقی محلی و نواحی استان بوشهر اطلاعاتی نداشته‌اند.

نگاهی به تاریخچه موسیقی بوشهر نشان می‌دهد که موسیقی این منطقه پر از هیجان و شور و یکی از پرشورترین موسیقی‌های کشور است. این موسیقی محلی زیبا در هر منطقه با زبان آن مردم، رابطه مستقیمی دارد. موسیقی محلی بوشهر در هر محل نسبت به محله دیگر با کمی تفاوت نواخته می‌شود که همین تفاوت، باعث به‌بودجامدن سبک‌های مختلف در این منطقه شده است. بخشی از آوازهای بوشهری در دستنشان تنگ‌شده که وطن اصلی این موسیقی است رواج دارد و شروه نام گرفته است.

آوازهای معروف و رایج در بوشهر مثل دشتی محلی، سربانی، لری، دشتستانی بیدگانی و عناوین دیگر است. گروه دوم آوازهای مذهبی، آوازهایی است که بیشتر کوتاه و اجمالی است و ملودی در این سبک به‌صورت صدای طولانی، تغییر شکل می‌دهد. این دو گروه از آوازها با هم همبستگی دارند. کارشناس و پژوهشگر موسیقی بوشهر همچنین با بیان اینکه خیام‌خوانی به سبک بوشهری‌ها شکلی منحصر به فرد دارد و جزئی از موسیقی محفلی و خصوصی مردم است، توضیح می‌دهد: خیام‌خوانی از بزرگ ترها با تجربه‌ترهای مجلس شروع می‌کنند و معمولاً با آواز آغاز می‌شود. در خیام‌خوانی اغلب اشعاری از حافظ را برای مقدمه انتخاب می‌کنند و پس از آن اشعار خیام را با آواز و آهنگین می‌خوانند و حاضران هم با دست زدن به سبکی خاص، آنها را همراهی می‌کنند. محسن حیدریه در ادامه با بیان اینکه نی مه‌خوانی گونه‌ای از آوازخوانی کار است که به‌طور معمول در میان جاشوان و باربران تخلیه‌لنج‌ها و قایق‌ها اجرا می‌شود، ادامه می‌دهد: نی مه‌خوانی برای قوت گرفتن و رفع خستگی در کارهای سنگین دریا مثل کشیدن لنگر و تور ماهیگیری به‌صورت دسته‌جمعی خوانده می‌شود.

سبک‌های موسیقی بوشهری شامل خیام‌خوانی، شروره‌خوانی، ششاهنامه‌خوانی، نوحه‌خوانی و بیت‌خوانی است. تعدادی از سازهای بوشهری، کوبه‌ای هستند که جزو دسته‌ای از سازهای اولیه بشر به‌شمار می‌آید و از وسایلی بوده که خبررسانی در گذشته با آن انجام می‌شده است و نی‌انبان و نی چفتی از این نوع سازها هستند. یکی دیگر از سازها، بوق است که هنوز شکل اولیه خود را حفظ کرده که از نوعی شاخ گوزن و در ارتفاعی شمالی استفاده می‌شده است.

روحانی این شهر به بهره‌برداری رسید.

اولین «بانک شیر مادر» شمال کشور در بابل افتتاح شد

حسین قربانی، رئیس دانشگاه علوم پزشکی بابل؛ نخستین بانک شیر مادر شمال کشور برای بهره‌مندی نوزادان نارس و بیمار که در مراکز درمانی دانشگاه علوم پزشکی بابل بستری هستند در بیمارستان آیت‌الله روحانی این شهر به بهره‌برداری رسید.

«کوچه» از بن بست درآمد

بعد از چالش‌های روزهای اخیر درباره چهارمین فستیوال موسیقی محلی کوچه، این جشنواره مجوز اجرا گرفت

گزارش

گروه ایران‌شهر

سال ۱۳۹۶بود که فستیوال «کوچه» در بافت قدیمی بوشهر جان گرفت: فستیوالی که با هدف احیای بافت تاریخی، ترویج هنر و فرهنگ بومی و ایجاد فضایی برای تعامل هنرمندان و مردم برنامه‌ریزی شد و از همان گام‌های اول شهرت زیادی پیدا کرد، تا جایی که بسیاری از گردشگران حضورشان در بوشهر را بر مبنای برگزاری این رویداد برنامه‌ریزی می‌کردند. این جشنواره که در هر دوره از برگزاری میزبان گروه‌های موسیقی محلی از نقاط مختلف کشور است، در روزهای اخیر با حاشیه‌های متفاوتی مواجه شد؛ به‌طوری‌که یکشنبه‌شب، ۳۱ فروردین خبر لغواین رویداد منتشر شد که مورد تأیید معاون هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی هم قرار گرفت و چند ساعت بعد در روز دوشنبه، اردیبهشت خبر صدور مجوز برگزاری آن منتشر شد.

کوچه چیست؟

فستیوال موسیقی کوچه یک جشنواره موسیقی بومی- محلی است که هر سال در بوشهر برگزار می‌شود و میزبان گروه‌های موسیقی محلی از سراسر ایران است. نخستین دوره این جشنواره در سال ۱۳۹۶ و همزمان با روز بوشهر (۱۸ اسفند) از ۱۹ تا ۲۵ اسفند از سوی احسان عبدی‌پور و محسن شریفیان در بوشهر برگزار شد. با شیوع ویروس کرونا برگزاری این جشنواره تا سال ۱۴۰۱ به تعویق افتاد.

حاشیه‌ها از کجا شروع شد؟

«روح ناهنجاری‌هایی که در شأن بوشهری‌ها نیست.» این خلاصه نظر مخالفان است که طی روزهای گذشته موجب شد کار تا لغو چهارمین دوره برگزاری فستیوال کوچک که قرار است ۵ تا ۱۰ اردیبهشت برگزار شود کشیده شود و دامنه حاشیه‌ها از سطح استان هم فراتر برود. نگاه کلی به‌نظر مخالفان نشان می‌دهد که آنان معتقدند فستیوال کوچک رویدادی ضدفرهنگی است. حجت‌الاسلام حسن مصلح، امام جمعه دشتستان به‌عنوان نخستین مخالف برگزاری فستیوال بوشهر در خطبه نمازجمعه در ۹ فروردین گفت: «متأسفانه در سرزمین غیرت و مقاومت، جایی که شهید رئیس‌علی دلواری و شهید نادر مهدوی برای دفاع از شرافت این خاک جان دادند، امروز شاهد اجرای فستیوالی هستیم که نه‌تنها نشانی از فرهنگ اصیل بوشهر ندارد، بلکه تبدیل به صحنه‌ای از ولنگاری، ابتذال فرهنگی و بی‌حیایی شده است. فستیوال کوچک با شعار کاذب خیام‌خوانی و ترویج فرهنگ سنتی و اصیل بوشهر، بهانه‌ای شده برای ترویج اختلاط، رقص، کج‌حجاب و شکستن خطوط قرمز شرع و عرف. کاری که اینان مروج آتند، انسان را یاد عملکرد بنیاد فرح پهلوی می‌اندازد. آیا شهدای ما برای ترویج چنین ولنگاری‌هایی جان دادند، یا حفظ ارزش‌های ایرانی و اسلامی؟ آیا غیرت مردم بوشهر اجازه می‌دهد به نام فرهنگ و به نام آنان، ابتذال، حسادت و فحشا و عبور از حدود الهی ترویج شود؟ مسئولان فرهنگی، سیاسی و امنیتی استان باید جلوی این برنامه‌ها را بگیرند و اجازه ندهند صحنه‌های ابتذال سال گذشته تکرار شود.»

پس از آن نظرات مخالف دیگری هم شنیده شد. شهناز پولادی، عضو شورای اسلامی شهر بوشهر با اشاره به اینکه متأسفانه آسیب‌شناسی این فستیوال تاکنون به‌درستی مورد توجه قرار نگرفته است، گفت: «فستیوال کوچک به‌عنوان یک رویداد فرهنگی باید به‌گونه‌ای اجرا شود که مردم متدین و مذهبی بوشهر را در مقابل ارزش‌های ملی جامعه قرار ندهد و از دوقطبی کردن جامعه پرهیز شود و لازمه این جریان، تدبیر و دوراندیشی متولیان فستیوال کوچک است.»

پولادی معتقد است که در این فستیوال باید هویت و فرهنگ بوشهر به‌درستی نمایش داده شود و از ایجاد شکاف‌های اجتماعی جلوگیری شود.

نصرالله شفیعی، فعال فرهنگی بوشهر نیز گفت: «در سال‌های گذشته در این فستیوال شاهد ناهنجاری‌ها، ساختار شکنی‌ها و رفتارهایی بودیم که به‌هیچ‌وجه در شأن مردم بوشهر نبود.»

شفیعی می‌گوید: «اگر به‌دنبال اجرای موسیقی محلی هستیم، می‌توانید در سالن‌های رسمی طبق ضوابط اجرا کنید؛ چرا آن را به فضایی دیگر می‌برید که حتی به‌علت قدیمی بودن آن از نظر استحکام نیز ممکن است برای مردم خطر آفرین باشد؟»

شفیعی هم مانند دیگر مخالفان اشاره کرد که با شادی مخالف نیست و آنچه مردم را از ایسن برنامه‌ها عصبانی کرده، سوءاستفاده از این برنامه‌هاست که به‌دنبال ابتذال، هنجار شکنی و لودگی هستند. او تجدیدنظر در اجرای این برنامه را خواستار شده است.

ایده اولیه جشنواره

احسان عبدی‌پور، شاعر و مستندساز بوشهری: «ایده اولیه این کار سال ۱۳۹۶ شکل گرفت. گروهی از هنرمندان محلی هرمزگان در کافه خانم لاله اسکندری در تهران برنامه اجرا کردند و بعد از آن بود که تصمیم گرفتیم با فراخوان، هنرمندان این رشته

از گوشه کشور را گرد هم بیاوریم و به پیشه‌های مشترک فرهنگی- هنری در بین اقوام و به تقویت جایگاه موسیقی و پیوند مردم با آهنگ‌های محلی نواحی کمک کنیم. درنهایت و پس از پیگیری‌های زیاد موفق شدیم نخستین «کوچه‌فستیوال موسیقی» را همزمان با گرامیداشت روز بوشهر در اسفندماه برگزار کنیم.» ۱

مخالف

نصرالله شفیعی

فعال فرهنگی بوشهر:

«در سال‌های گذشته در این فستیوال شاهد ناهنجاری‌ها، ساختار شکنی‌ها و رفتارهایی بودیم که به‌هیچ‌وجه در شأن مردم بوشهر نبود. اگر به‌دنبال اجرای موسیقی محلی هستیم، می‌توانید در سالن‌های رسمی طبق ضوابط اجرا کنید؛ چرا آن را به فضایی دیگر می‌برید که حتی به‌علت قدیمی بودن آن از نظر استحکام نیز ممکن است برای مردم خطر آفرین باشد؟»

موافق

محسن حیدریه

پژوهشگر موسیقی بوشهر:

در این چند دوره که از برگزاری فستیوال کوچک می‌گذرد، تجارب و خاطرات خوب و شیرینی برجا مانده. به‌طور مثال، آنچه در این رویداد به چشم می‌آمد و خیلی حس زیبایی داشت، این بود که هنرمندان و گروه‌های موسیقی فارغ از مقررات و ضوابط معمول و رایج جشنواره‌ها بعد از اجراهای خود در گفت‌وگوهای مردمی حضور فعال داشتند و به‌صورت دوره‌می به بحث‌های کارشناسی با مردم و علاقه‌مندان می‌پرداختند.

تکمیل پروژه‌های نیمه‌تمام بهداشت و درمان قزوین به ۸ همت اعتبار نیاز دارد

حسن طاهراحمدی، رئیس دانشگاه علوم پزشکی قزوین؛ تکمیل پروژه‌های نیمه‌تمام بهداشت و درمان در استان قزوین به ۸ همت اعتبار نیاز دارد که اگر بتوانیم از این پروژه‌ها بهره‌برداری کنیم به متوسط کشوری خواهیم رسید و این امر نیاز به اراده و انسجام استانی و ملی دارد.

مکت

سید محی‌الدین حسینی‌مقدم*

اینجا هر رهگذر بخشی از آیین است

روایتی خیال‌انگیز از کوچه، نی‌انبان و موج‌های خلیج فارس

بی‌گمان بوشهر، سرزمین افسون و آواز، شهری است که هر کوچه و پس‌کوچه‌اش، قصه‌ای دارد و هر پنجره، رویا و رازی. اگر گوش جان بسپاری و چشم‌دل بگشایی، در پس هر دیوار سبید و لایه‌لای قاب پنجره‌های رنگارنگ، می‌توانی صدای نی‌انبان را بشنوی؛ آن ساز جادویی که ریشه در خاک گرم جنوب دارد و با هر نغمه‌اش، موجی از خاطره را در خلیج همیشه فارس می‌پراکند. کوچه فستیوال بوشهر، آن باریکه خیال‌انگیز میان امروز و دیروز، بی‌وقفه از زیر نور مهتاب تاب‌لینخد خورشید، نفس می‌کشد. اینجا صحنه‌ای است برای تماشای زندگی، جایی که هر کوچه و دیوار به زبان موسیقی و رنگ، افسانه‌ای نو می‌سراید و خیال را به همپانی نور و نوامی‌برد.

کوچه فستیوال بوشهر، معبری است که در آن، ترنم نی‌انبان با زمزمه موج‌ها و همهمه سساحل آمیخته می‌شود. اینجا موسیقی نی‌انبان، هم‌خوان و همراز مردمان دریادیده است؛ صدای همهمه و موسیقی نی‌انبان، گویی جاری است در رگ‌های شهر؛ از محله پهنمی تا سنگی و از محله دهدشتی تا کوچه‌های تنگ و بچاپایچ که هر کدام، روایتی گنگانه از هویت بوشهر دارند. گویی در پیچ و خم کوچه‌هایش، عطر شور و شوق با دستنشان باد در هم می‌آمیزد و در ختآن نخل، سایه‌هایی از گذشته‌های دور را بر سنگفرش‌ها می‌گسترانند. اینجا هر قدم، ضربه‌هایی است از طبل و دهل و هر نگاه، پنجره‌ای است رو به دنیایی متفاوت؛ جایی که هنر، دیگر کالای ویتروینی نیست؛ بلکه بخشی از زیستن است، همچون نمک در غذای جنوب. کوچه فستیوال، مجمع‌الجزایری از رنگ‌ها و صداهاست؛ ملغمه‌ای از حلقه‌های دف و دمام تا دست‌افشانی کوب‌کوب و نغمه‌های پیران. اینجا مردمان بوشهر، با رقص یا و شور دست، خاک را به آسمان پیوند می‌زنند و هر رهگذر، خواه از اهالی باشد یا مهمان، به بخشی از این آیین بدل می‌شود؛ آیینی که هویت را نه در قاب موزه که در کوچه‌های زنده و جاری روایت می‌کند. ساحل بوشهر، با شن‌های داغ و بوی شور دریا، خود کتاب شعری است گشوده بر پهنه زمین. موج‌ها، شبانه‌روز بر سینه ساحل عاشقانه می‌کوبند و هر بار، داستانی تازه بر گوش سنگفرش‌های کوچه‌ها می‌خوانند. در همین کوچه‌های بوشهر، پنجره‌های چوبی با شیشه‌های رنگین، چشم‌های خانه‌ها هستند؛ رو به خلیج فارس، رو به نور، رو به زندگی.

این پنجره‌ها، حافظان نسیم‌اند؛ نسیمی که از آب و آفتاب و عطر طارونه و صدای نی‌انبان سرشته شده است. در این جشنواره دائمی، هنر و زندگی درهم تنیده‌اند؛ موج‌ها، سازها، پنجره‌های رو به دریا و مردمانی که همچنان با صفا و شگفته‌دستی، پذیرای هر مهمانی‌اند. فستیوال کوچک، صرفاً رویدادی هنری نیست؛ آیینی است از جنس زندگی جنوبی، ترکیبی از شور و سکوت، از فریاد و نوحا، از نور و سایه در کوچه‌های باریک و خانه‌های سپید. اینجا، هر پنجره قاب تصویری است از خلیج فارس؛ هر کوچه، رودی است که به دریا می‌ریزد و هر موج، شعری است که بر ساحل نقش می‌بندد. موسیقی نی‌انبان، ایسن «روح آبی جنوب» (به تعبیر پژوهشگران موسیقی نواحی)، همچنان جان‌بخش لحظه‌هاست و در فستیوال کوچک، خاطره قرن‌ها در یادوری و همنشینی با موج‌ها را زنده می‌دارد. بوشهر، با کوچه سفرفی بی‌نقشه بی‌مرز، از حقیقت به خیال، از واقعیت به رؤیا و در پایان ایسن، مخاطب، دیگر تنها تماشاگر نیست؛ او خود، بخشی از شعری بی‌پایان کوچک و فستیوال می‌شود.

✪ کارشناس ارشد مطالعات فرهنگی و رسانه

آخرین خبر

توضیحات روابط عمومی

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

مدیر روابط عمومی وزارت فرهنگ ضمن تکذیب خبری که نادره رضایی در فضای مجازی منتشر کرده بود و با اشاره به فستیوال کوچک در شهر بوشهر، گفت: با همراهی اهالی موسیقی، مدیران استان و همه مردم فستیوال کوچک برگزار می‌شود.

نیکام حسینی پور در صفحه شخصی خود در فضای مجازی نوشت: «سلام و درود به همه دوستان و اصحاب رسانه. دیروز و امروز جلساتی برای هماهنگی نهادهای مختلف در سطح ملی و استان بوشهر برای برگزاری هر چه بهتر فستیوال کوچک برگزار شد. خوشبختانه مسیر خوبی در پیش گرفته شده است و با همراهی اهالی موسیقی، مدیران استان بوشهر و همه مردم فستیوال کوچک برگزار می‌شود.»